

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Α ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2013

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ:

«Διάλογος και αλήθεια»

Η **συμβολή** του διαλόγου στην εύρεση της αλήθειας είναι μεγάλη και αναμφισβήτητη. Κανένας **φραγμός** δεν μπορεί ν' αντέξει τον «προωθητικό ανταγωνισμό θέσης και αντίθεσης». Προκαταλήψεις, δογματικές και μισαλλόδοξες θέσεις, συμφέροντα, σκοπιμότητες αποκαλύπτονται αμείλικτα απ' την αληθινή, την ισχυρότερη ερμηνεία. Δεν αντέχουν στη σύγκριση με την πνευματική κατάρτιση, την αδέσμευτη και πλατιά σκέψη, την έντιμη στάση και παραμερίζονται στην πορεία προς την αλήθεια. Η καθαρότητα της σκέψης, η ολοκληρωμένη γνώση, είτε ως θέση είτε ως αντίθεση, λάμπουν οδηγώντας σε αμηχανία τους «παπαγαλισμούς» και **ματαιώνοντας** οποιοδήποτε σχέδιο να αχθεί η συζήτηση σε «προκατασκευασμένα» συμπεράσματα.

Υπάρχουν, βέβαια, και περιπτώσεις που δεν καταφέρνουμε να φτάσουμε στην αλήθεια, γιατί δεν τηρούνται οι απαραίτητες αρχές στην οργάνωση και τη διεξαγωγή του διαλόγου. Προσκρούμε σε τυφλό και αδιάλλακτο πάθος, σε ημιμάθεια ή άγνοια. Ο διάλογος γίνεται στείρα αερολογία. Γι' αυτό χρειάζεται τέχνη να διεξάγει κανείς επιδέξια και ευχάριστα ένα διάλογο. Τέχνη, επίσης, για να τον σταματάει έγκαιρα, όταν γίνεται άγονος και εριστικός.

Η σημασία του διαλόγου για την αλήθεια, για τη ζωή γενικά, επικυρώνεται απ' την θέση του στα δημοκρατικά πολιτεύματα. Είναι **θεμελιακό** στοιχείο τους. Η ισηγορία, η ελευθερία σκέψης και λόγου είναι αναφαίρετο δικαίωμα για τον άνθρωπο. Είναι η ομορφιά της δημοκρατίας. Η εκκλησία του δήμου και τα σύγχρονα κοινοβούλια, τα δικαστήρια, οι συνελεύσεις, οι ομαδικές συγκεντρώσεις υπήρξαν και είναι η δύναμή της, εδραιωμένη στην ελεύθερη ανταλλαγή απόψεων, στο διάλογο. Κατάπνιξη του διαλόγου σημαίνει και κατάργηση της δημοκρατίας.

Και η απονομή δικαιοσύνης δε γίνεται χωρίς να ακουστούν και οι δύο πλευρές, η κατηγορία και η απολογία. «Μηδενί δίκην δικάσης, πριν αμφοίν μύθον ακούσης», έλεγαν οι αρχαίοι Έλληνες, πιστεύοντας ότι αλήθεια και μονόπλευρη παρουσίαση των

πραγμάτων, αλήθεια και μονόλογος δεν συμβιβάζονται. Γιατί, σε τελική ανάλυση, η αλήθεια εξαρτάται από την ελευθερία, από την **αδέσμευτη** και αβίαστη σκέψη και έκφραση. Γι' αυτό και αποκρύφτηκε από κάθε λογής μεσαίωνες, που κατάπνιξαν τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Την εμπειρία ενός τέτοιου μεσαίωνα, αποδίδοντας το πνεύμα του Βολταίρου, τονίζει πολύ εύστοχα η φράση: «Κύριε, δε συμφωνώ καθόλου μ' ό,τι λέτε· θα πέθαινα, όμως, για να υπερασπίσω το δικαίωμά σας να τα λέτε».

Χρ. Μαλεβίτσης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A. Να συντάξετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε σε 100-120 λέξεις.

25 μονάδες

B.1. «Κατάπνιξη του διαλόγου σημαίνει και κατάρνηση της δημοκρατίας». Να αναπτύξετε το νόημα του αποσπάσματος σε μια παράγραφο 60-80 λέξεων.

15 μονάδες

B.2. α) Ποια είναι τα δομικά μέρη της πρώτης παραγράφου (3 μονάδες);

β) Να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για την ίδια παράγραφο (3 μονάδες).

6 μονάδες

B.3. «Η σημασία του διαλόγου για την αλήθεια, για τη ζωή γενικά, επικυρώνεται απ' την θέση του στα δημοκρατικά πολιτεύματα».

α) Τι είδος σύνταξης (ενεργητική-παθητική) χρησιμοποιείται (2 μονάδες);

β) Να τρέψετε την πρόταση στο αντίθετο είδος σύνταξης (6 μονάδες).

6 μονάδες

B.4. α) **συμβολή, φραγμός, ματαιώνοντας, θεμελιακό, αδέσμευτη:** Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις που σας δόθηκαν (5 μονάδες).

β) Να εντοπίσετε στο κείμενο 3 περιπτώσεις μεταφορικού λόγου (3 μονάδες)

8 μονάδες

Γ. Παρατηρείται στις μέρες μας τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο βίο η δυσκολία διεξαγωγής ουσιαστικού διαλόγου. Με αφορμή αυτή τη διαπίστωση γράφετε για την εφημερίδα του σχολείου σας ένα άρθρο στο οποίο θα παρουσιάζετε **α)** το οφέλη του διαλόγου στην πολιτική, την κοινωνία και την εκπαίδευση και **β)** τις προϋποθέσεις για την ομαλή και αποτελεσματική διεξαγωγή του. Το άρθρο σας θα έχει έκταση 400-500 λέξεις.

40 μονάδες

Οδηγίες προς υποψηφίους

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση **δεν επιτρέπεται να γράψετε**.
3. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
4. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή μόνο με **μαύρο** στυλό.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ "ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ" ΦΛΩΡΟΠΟΛΙΟΥ